

Sygnatura akt VI Ka 582/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 lipca 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Aleksandry Słotwińskiej - Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2018 r.

sprawy **K. C. (1) (C.)**, syna J. i K.

ur. (...) w K.

oskarżonego z art. 178a§1 i 4 kk w zw. z art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 9 kwietnia 2018 r. sygnatura akt II K 529/18

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 582/18

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 24 lipca 2018r.

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2018r., w sprawie o sygn. II K 529/18, uznał oskarżonego K. C. (1) za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 23 sierpnia 2017r. znajdując się w stanie nietrzeźwości, wyrażającym się zawartością alkoholu w wydychanym powietrzu: I badanie 0,86 mg/l, II badanie 0,83 mg/l, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki O. (...) o nr. rej. (...), dopuszczając się tego czynu będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich z dnia 8 października 2013r., sygn. II K 691/11, za popełnienie przestępstwa określonego w art. 178a § 1 kk w zw. z art. 178a § 4 kk w zw. z art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, czym jednocześnie nie zastosował się do orzeczonego w wyżej wymienionym wyroku środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 12 czerwca 2013r. do dnia 12 grudnia 2013r. orzeczonej za podobne, umyślne przestępstwo z art. 178a § 1 kk, tj. o czyn z art. 178a § 1 i 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za ten czyn na mocy art. 178 a § 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazał K. C. (1) na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na mocy art. 42 § 3 kk orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Nadto na mocy art. 43a § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Na mocy art. 29 ust. 1 Prawo o adwokaturze zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. kwotę 619,93 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa stosowne koszty sądowe.

Od niniejszego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 167 kpk poprzez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych oskarżonego zgłoszonych przez niego osobiście w piśmie procesowym;
- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów procedury tj. art. 117 § 2 kpk poprzez przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego w sytuacji kiedy nie mógł się on stawić ze względu na usprawiedliwioną należycie okoliczność.

W oparciu o powyższe obrońca K. C. (1) wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi Rejonowemu w Zabrzu celem ponownego rozpoznania.

Sąd Odwoławczy po przeprowadzeniu kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku i rozważeniu zarzutów odwoławczych zważył, co następuje:

Konsekwencją wniesienia apelacji jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrzu. Apelacja obrońcy oskarżonego K. C. (1) okazała się zasadna o tyle, że na skutek jej wywiedzenia należało podzielić stanowisko skarżącego odnośnie pierwszego zarzutu dotyczącego obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 167 kpk. W ocenie Sądu Okręgowego nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy w Zabrzu postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2018r. (k.117) wniosków dowodowych oskarżonego, złożonych w piśmie z dnia 12 marca 2018r., a sygnalizowanych już w jego piśmie z dnia 2 stycznia 2018r., w postaci przesłuchania wskazanych tam świadków z tego powodu, iż zdaniem Sądu I instancji osoby te nie znajdowały się na miejscu zdarzenia w dniu 23 sierpnia 2017r., stanowiło naruszenie gwarancji procesowych oskarżonego. Nie sposób przyznać racji twierdzeniom Sądu I instancji, iż owe wnioski dowodowe miały zmierzać jedynie do niezasadnego przedłużania postępowania, zważywszy moment ich złożenia. Co również istotne, Sąd Rejonowy w Zabrzu na podstawie zgromadzonych w przedmiotowej sprawie dowodów m. in. zeznań świadka Ł. D., protokołu zatrzymania osoby, protokołu z przebiegu badania stanu trzeźwości, świadectwa wzorcowania, danych o karalności, odpisów wyroków, informacji NOE - SAD i druków przeglądarki historii pobytu w zakładzie karnym, nie mógł dojść bezsprzecznie do wniosku, iż osoby wskazane przez oskarżonego do przesłuchania w charakterze świadków, a mające zaprzeczyc prowadzeniu przez niego pojazdu, nie znajdowały się na miejscu zdarzenia. Takie twierdzenie uznać należało za zbyt daleko idące, przedwczesne i nieuprawnione.

Zdaniem Sądu Odwoławczego powyższe niezbitnie wskazuje na naruszenie zasady prawa do obrony, wynikającej z przepisu art. 6 kpk. Prawo do obrony jest uznawane za jedno z fundamentalnych praw człowieka, jest ono związane z prawem do informacji procesowej oraz do dysponowania odpowiednim czasem do przygotowania obrony, jako gwarantującymi możliwość podjęcia realnej obrony. Realizowanie prawa do obrony oprócz biernego charakteru może przybierać również formę aktywną. Ustawodawca przewidział dla tej strony postępowania karnego wiele uprawnień odpowiadających standardowi prawa do obrony wypracowanych na gruncie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (szerzej zob. Rzetelny proces karny..., red. P. Wiliński). W szczególności jako najistotniejsze z punktu widzenia możliwości realizacji prawa do obrony w tym znaczeniu należy uznać min. prawo do składania wniosków o wykonanie czynności dowodowej - art. 167 kpk oraz wypowiedania się co do przeprowadzonego dowodu - art. 175 § 2 kpk. Należy uznać, że również przez nowe rozwiązania w zakresie przesłuchiwanie świadków i wprowadzania dowodów do postępowania sądowego obrona może lub nawet musi być realizowana w sposób aktywny. Prawo do obrony tak rozumiane może również zostać wykorzystane do celowego przedłużania postępowania lub

uniemożliwienia rozpoznania sprawy. Wówczas zachowanie oskarżonego będzie wykraczało poza zakres prawa do obrony. Jednakże negatywne konsekwencje dla takiego zachowania muszą być przewidziane przez prawo. Zatem np. nadużywaniu instytucji wniosków dowodowych przeciwdziała możliwość oddalenia takiego wniosku, jeżeli zmierza on w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania - art. 170 § 1 pkt 5 kpk, niestawiennictwu – możliwość rozpoznania sprawy pod nieobecność oskarżonego - art. 377 kpk.

Nie sposób jednak uznać, iż złożone przez oskarżonego wnioski dowodowe pismem z dnia 12 marca 2018r., wcześniej zasygnalizowane pismem z dnia 2 stycznia 2018r., miały na celu przedłużenie postępowania. Powinnością Sądu I instancji było zagwarantowanie oskarżonemu prawa do obrony i przeprowadzenie dowodów przez niego zawnioskowanych. Co również istotne, Sąd I instancji wydał wyrok skazujący K. C. (1) jedynie na podstawie osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań jednego funkcjonariusza Policji, a to Ł. D. (k. 111, 10-12) oraz wyjaśnień samego oskarżonego z etapu dochodzenia, natomiast jak wynika z akt przedmiotowej sprawy, po zmianie stanowiska procesowego oskarżonego pismem z dnia 2 stycznia 2018r., wydaje się być celowym przeprowadzenie również dowodu z przesłuchania w charakterze świadków żony oskarżonego A. C., obu funkcjonariuszy Policji pełniących patrol zmotoryzowany w dniu 23 sierpnia 2017 r. i dokonujących zatrzymania oskarżonego, wreszcie ponownie z przesłuchania oskarżonego, o ile ten stawi się przed Sądem i z prawa tego skorzysta. Dopiero przesłuchanie wszystkich tych osób, będzie stanowić kompletny osobowy materiał dowodowy.

Co się zaś tyczy drugiego zarzutu skarżącego dotyczącego przeprowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego, nie sposób zgodzić się z przedstawionym stanowiskiem, jakoby dopuszczono się obrazy przepisów procedury, a to art. 117 § 2 kpk. Jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy w Zabrzu na rozprawie w dniu 19 marca 2018r., nie było podstaw do uwzględnienia wniosku oskarżonego o odroczenie rozprawy, albowiem oskarżony K. C. (1) posiadał już wcześniej wiedzę o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu, w piśmie z dnia 2 stycznia 2018 r., kiedy wnosił o wyznaczenie obrońcy z urzędu i cofnął wniosek o skazanie w trybie art. 335 kpk, mógł poinformować Sąd o planowanych pracach, o których miał wiedzieć już od 2017r. Dlatego też słusznym było na mocy art. 374 § 1 kpk prowadzenie postępowania pod nieobecność oskarżonego, Sąd I instancji miał w pełni prawo uznać usprawiedliwienie oskarżonego za niewystarczające by odroczyć rozprawę. Oskarżony ma bowiem prawo brać udział w rozprawie, jednak jego obecność nie jest obowiązkowa, dopóki Sąd jej za taką nie uzna, co nie miało miejsca w przedmiotowej sprawie. W związku z tym postępowanie było prowadzone pod nieobecność oskarżonego. Co istotne - z udziałem jego obrońcy z urzędu. Uchybienie procesowe dla skuteczności zarzutu odwoławczego wymaga również wykazania możliwego wpływu na treść orzeczenia. W konsekwencji przyjąć należy, że w sytuacji gdy oskarżony miał obrońcę, który uczestniczył w rozprawie, uchybienie dotyczące rozpoznania sprawy pod nieobecność oskarżonego nie będzie rzutować negatywnie na prawo do obrony w znaczeniu materialnym. Tak też zdaniem Sądu Odwoławczego było w przedmiotowej sprawie. Nieobecność oskarżonego na rozprawie w dniu 19 marca 2018r. nie rzutowała na rozstrzygnięcie sprawy, nawet mimo, iż Sąd Okręgowy w Gliwicach uznał niezbędnym uzupełnienie materiału dowodowego o kolejne przesłuchania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy zobligowany będzie do przeprowadzenia postępowania dowodowego w pełnym zakresie, przesłuchując żonę oskarżonego A. C., obu funkcjonariuszy policji pełniących służbę w patrolu zmotoryzowanym w dniu 23 sierpnia 2017r. w Z. – D. K. i Ł. D., a także świadków wnioskowanych przez oskarżonego – K. C. (2), J. C. i J. P. (po uprzednim ustaleniu ich adresów) na okoliczności dotyczące zasadności zarzutu, tj. prowadzenia feralnego dnia pojazdu mechanicznego przez oskarżonego w stanie nietrzeźwości. Tak zgromadzony materiał dowodowy podda następnie Sąd Rejonowy wszechstronnej analizie oraz swobodnej ocenie zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, po czym wyciągnie prawidłowe wnioski końcowe, oczywiście z uwzględnieniem wszystkich podniesionych powyżej uwag i wskazań Sądu odwoławczego. Wreszcie będzie także Sąd orzekający staranny przy ewentualnym ustalaniu okresu odbytej kary przez oskarżonego, stanowiącej podstawy do ustalenia działania w warunkach powrotu do przestępstwa.